

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1702. usque ad annum 1708

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1781

VD18 13322648

§. 19. Toggenburgensium Calvinistarum rebellio contra Abbatem
Principem S. Galli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67633)

Sæc. XVII.
A. C. 1707.

§. XIX.

*Toggenburgensium Calvinistarum re-
bellio contra Abbatem S. Galli.*

*Hotting.
Helv. Hist.
Eccles.*

Non minus periculosas in Helveti-
turbas concitabat Calviniana gen-
omnis alieni & præcipue Catholici im-
perii impatiens: Hujus controversie
origo erat hæc: Postquam Fridericus
ultimus Comes de Toggenburg sine
prole mascula decesserat, hic Comitatus
jure hæreditatis ad duos Fratres
de Raronien defuncti Comitis Nepotes
devolvebatur: hi vero hujus ditissimi
dominium minus æstimantes, illud pro
quatuordecim millibus & quingentis
floreis anno Christi millesimo quadringentesimo
sexagesimo octavo cum præsentis
jure & accedente Friderici III. Cæsaris
consensu ac confirmatione Ulricho Ab-
bati San- Gallensi vendiderunt, a quo
tempore Abbas Toggenburgum ditissime
quiete possedit, ejusque subditi hominum
gio præstito, editoque juramento pro-
num hujus Comitatus dominium non
raro contestati sunt. At vero, postquam
Ulricus Zwinglius Hæresiarum
cujus infelix patria erat Toggenburgum,
damnando schismate Ecclesie
pacem turbaverat, mox superveniente
rapiendi libidine subditorum subje-

legitimis Dominis debita exulare cæ-
 pit: quippe non pauci a Zwingliani er-
 roris Doctoribus decepti pro genio hu-
 jus sectæ gentisque subjectionis jugum
 ipsis sub Catholico Principe infestum
 excutere moliebantur: cumque ejus-
 modi hominibus nil magis familiare sit,
 quam deficiente jure & æquitate suas
 rebelliones potentiorum armis, parique
 seditionis spiritu inflatorum societatibus
 firmare, hinc etiam Toggenburgenses
 Calvinistæ foedus, jusque quoddam
 provinciale, quod sub Suiensium, &
 Glaronensium protectione, salvo Ab-
 batis jure territoriali supremo ac inde-
 pendente jam anno Domini millesimo
 quadringentesimo quadragesimo erexe-
 rant, anno hujus sæculi tertio innova-
 runt, atque in rebellionis suæ fulci-
 mentum converterunt, proin populare
 regimen inducentes, Liechtensteinæ
 novum Senatum constituerunt, civi-
 lemque ac criminalem jurisdictionem,
 jus foederum, belli & pacis, commer-
 ciorum, jurisdictionis totiusque Regio-
 nis administrationem ac regimen, per-
 inde ac si liber atque a nullius dominio
 dependens foret populus, usurparunt:
 Haud toleranda erat horum temeritas,
 eo magis cunctis Principibus pericu-
 losa, quo minus eorum ditionibus, se-
 curitatisque provisum esset, si subditi
 priva-

Sæc. XVII.
 A. C. 1707.

Sæc. XVII. privatis inter se pactis sine illius, cuius
A. C. 1707. interest, maxime Domini territorialis
 consensu non sine tertii præjudicio ini-
 tis, suo Domino parendi obsequium
 subtrahere possent, eapropter Abbas
 præsentis Notario adversus præsentem
 hoc provinciale pactum reclamabat,
 suumque jus strenue defendebat, cui
 etiam Cæsar tanquam Austriæ Archi-
 dux suffragabatur, & per Legatum
 suum Franciscum Comitem de Tru-
 mansdorff cum Abbate ejusque Mon-
 asterio utpote Imperii feudo pro recup-
 randis ditionibus ab eo avulsis fecerunt
 contra usurpatores erigebat. Nihilominus
 Toggenburgenses Calvinistæ hoc
 anno prolatis variis, quibus se pressis
 agebant, gravaminibus Tigurinos &
 Bernates implorabant, qui etiam ob
 sectæ affinitatem eorum defensionem
 se susceperunt, missisque quatuor Ora-
 toribus Abbati ac Principi San-
 lensi hosce articulos die quarta Martii
 proposuere. I. Jus provinciale mani-
 feste Toggenburgensibus favere, illud
 que a novo regimine confirmatum in
 ramento territoriali Domino præsentem
 postponi non posse. II. Exiguum em-
 ptionis pretium satis indicare, popu-
 lum illum amplis gaudere exemptionibus.
 III. Senatam & Tribunal patriam
 in contractu Raperschwillano Anni 1538
 esse

Sæc. XVII.

A. C. 1707.

esse fundatum, proin Abbatem absdu-
bio concessurum, ut subditi utriusque
Curiaë dispositioni stare valerent. IV.

Justitiæ administrationem soli Senatui
patrio, exclusis exteris (scilicet Cæ-
sare) competere, proin appellationem
Abbatis non esse admittendam, nisi
ex speciali Toggiurum ac inferiorum
Tribunalium consensu. V. Salva pace
patria, Calvinistis liberum Religionis
exercitium esse concedendum. VI. Jus
constituendi sibi Parochos ad populum
pertinere, nisi speciale jus Abbati suf-
fragetur. Verum non modo Abbas
Princeps, sed etiam Helvetiæ Cantone-
nes, præcipue Svitiensis & Glaronen-
sis, qui utpote Toggenburgensium Pro-
tectores eorum causam pluribus lega-
tionibus & congressibus jamjam tracta-
verant, iniquo ferebant animo, quod
Tigurini & Bernates Calvinistæ, ad
quos tamen hoc negotium minime spe-
ctaret, velut iudices & arbitri senten-
tiam omnino incompetentem, etsi in
eos non fuisset compromissum, ferre
præsumerent, suamque jurisdictionem
sine alterius partis consensu prorogare,
imo etiam articulos, de quibus tamen
nunquam lis fuisset mota, præscribere
auderent. Eaproptet Princeps San-
Gallensis, sex hosce articulos neque
ut consilium, minus vero ut sententiam
posse

Sæc. XVII. posse a se recipi declaravit, atque Cal-
 A. C. 1707. tonibus neutri parti addictis arbitrium
 deferri voluit, quamvis id soli Sviti-
 fes & Gloranenses sibi vendicarent.
 Verum Tigurini & Bernenses suis ir-
 ribus tumidi, contempta Principis op-
 positione Toggenburgicos animarunt,
 ut cæptis strenue insisterent, prælati-
 que articulis a se conceptis inhære-
 tes, statim proxima die Dominica ec-
 thesis Calvinianæ usum, ceteraque hæ-
 sectæ exercitia introducerent. Nec
 pus erat sponte currentibus calcar ad-
 dere; ipsimet enim numerosum ma-
 suorum Senatuum constituerunt, ita quod
 dem, ut in majore, seu pleno Senato
 octoginta, in minore viginti quatuor
 & in secretiore duodecim Patres essent,
 ex his vero rursus alii sex eligerentur,
 qui consilio, sapientia & auctoritate
 Rempublicam tam in sacris quam po-
 fanis regerent, ac propterea velut in-
 dependentes Domini proprio uteren-
 tur sigillo. Tam audax facinus, aperte
 rebellionis oppido vicinum, quod tam
 Hottingerus *pacificam actionem* vocavit
 non dubitavit, haud ab alio quam Cal-
 viniano populo exspectari poterat, quo-
 circa Svitienses, quamvis hæc
 Toggenburgensium causam utpote
 eorum protectores tutati fuissent, com-
 lia sua publicis in comitiis mutandi
 ce-

cenfuerunt, eoquod ex Bernenfium articulis, & Toggenburgenfium aufibus fat luculenter perpexiffent, quod hi nequaquam cauffam inter Abbatem & Suitienfes ac Glaronenfes hucusque controverfam tutari, fed sub hoc prætextu Religionis Catholicæ perniciem promoveri, & juxta Calviniano - Zwinglianum Spiritum feftam latius extendere intenderent. Tandem vero Calviniftarum furor poft cruentas cædes, & extortas pacis conditiones Catholicis plurimum nocivas aliquantisper poft decem annorum decurfum refedit.

Sæc. XVII.
A. C. 1707.

§. XX.

Hispanici belli continuatio.

Postquam Galli pactis induciis, reditisque, quas occupaverant, urbibus ex Italia excefferant, Eugenius Princeps Telone Martio incassum tentato, captaque Susa urbe Mediolanum properabat; nuntiatum enim eidem erat maximam recuperandi Neapolitani Regni spem affulgere, quippe Cardinalis Vincentius Grimanus Cæsari, Domini-que Austriacæ addictissimus Archiepiscopum Neapolitanum Pignatellium Cardinalem, necnon Monteleonem ejus fratrem sibi conciliaverat; horum autem opera Procerum potissimi jam alias

*Hist. du Prin.
Eug. 18.
pag. 168.
Hode vie de
Louis XIV.
lib. 58.*

Hist. Eccles. Tom. LXVII.

Qq in